

UVOD U PRIMIJENJENO ISTRAŽIVANJE

PRIMIENJENO ISTRAŽIVANJE: ŠTO JE TO?

Primijenjeno istraživanje je dobro planirano, sustavno istraživanje stvarnih problema i situacija u svijetu. Upotrebom mnogobrojnih metoda istraživanja društvenih znanosti, primijenjeno istraživanje nastoji razumjeti te probleme, a onda i pomoći pri njihovom rješavanju. Primijenjeno istraživanje obuhvaća različite istraživačke tradicije i pristupe; u nekim se dimenzijama preklapa s tradicionalnim, pozitivističkim ili temeljnim pristupom, koji čine najčešće paradigme istraživanja obrazovanja u SAD. Ipak, kao cjelina, ono predstavlja značajan odmak od ovog tradicionalnog pristupa i ovaj će se seminar usredotočiti upravo na te razlike ili barem neke od njih.

Primijenjeno istraživanje obuhvaća niz "novijih" okvira, odnosno oblika istraživanja, uključujući akcijsko istraživanje, interventno istraživanje, ocjenjivanje programa i kvalitativno istraživanje (predložak 1/1). Svako od tih istraživanja ima ponešto različitu orijentaciju. Na primjer, kod akcijskog istraži-

DV Krijesnica, Rijeka: Centar za glazbu

DV Krijesnica, Rijeka: Centar za likovno izražavanje

vanja istraživači su često istovremeno i praktičari u vlastitom radnom okruženju, dok u procjeni programa mogu biti prisutne osobe iz vanjskih okruženja kako bi praktičarima pomogle prilikom proučavanja vlastitog programa. Kvalitativno i etnografsko istraživanje se osniva na induktivno izvedenim konstrukcijama, a određene vrste interventnog istraživanja, kao i procjene utjecaja, su deduktivno orijentirane i svrha im je testiranje hipoteza koje čine osnovu intervencije koja se proučava.

Predložak 1/1 Pojašnjenje i definicije pojmova

Primijenjeno istraživanje: Primijenjeno istraživanje je planirano, sustavno ispitivanje problematike i situacija stvarnog svijeta. Pomoću mnogobrojnih metoda istraživanja društvenih znanosti, ovo istraživanje nastoji razumjeti i riješiti ove probleme i situacije; za njega je vrlo važno doći do "upotrebljivog

znanja", odnosno informacija koje se mogu primijeniti.

Akcijsko istraživanje:

Akcijsko istraživanje je sustavno preispitivanje problema i/ili programa s eksplicitnim ciljem: mijenjanjem prakse. Akcijsko istraživanje u pravilu počinje od strane samih praktičara, oni su sudionici i imaju jednu od glavnih uloga u identifikaciji problema koje treba proučavati, kao i pri prikupljanju i analizi podataka. Obrazovno akcijsko istraživanje ili učiteljsko istraživanje poduzimaju odgajatelji koji oblikuju istraživanje i prikupljaju podatke promatrajući i razmišljajući o vlastitoj praksi.

Interventno istraživanje:

Interventno istraživanje je sustavno proučavanje situacija ili problema iz stvarnog života koje uključuje razvoj i testiranje intervencija kojima bi se mogla promijeniti određena situacija ili riješiti problem. Ovaj tip istraživanja nastoji sakupiti osnovno znanje te prosljediti i promicati intervencije koje su se pokazale uspješnima.

Istraživanje ocjenjivanja programa:

Ocjenjivanje programa je niz sustavno isplaniranih i provedenih aktivnosti koje su osmišljene da bi se odredila vrijednost predloženih ili postojećih programa ili politike ili da bi se opisali aspekti ove operacije. Ova široka i uopćena definicija uključuje aktivnosti koje se obično smatraju ocjenjivanjem rezultata ili utjecaja, ali i one koje se smatraju ocjenjivanjem procesa ili primjene. Ocjenjivanje programa je vezano uz interventno istraživanje. Međutim, ocjenjivanje uvijek uključuje i povratnu informaciju publici koja je uključena u ovo istraživanje - povratnu informaciju koja se često koristi u svrhu svojevrsne promjene programa.

Kvalitativno istraživanje:

Kvalitativno istraživanje jest proučavanje značenja događaja i iskustava, i to iz perspektive samih sudionika. Ono se odvija u prirodnom okruženju ili kontekstu i svrha mu je da osigura bogate, detaljne opise fenome-

na koji nas zanima. Teorija se izvodi induktivnim putem, a zasniva se na prikupljenim podacima. Ovo je istraživanje često u opoziciji s kvantitativnim istraživanjem, odnosno istraživanjem koje se zasniva na testiranju a priori stvorenih teoretskih hipoteza, izmjereno i prikazano brojačano te statistički analizirano. Kvalitativno istraživanje ovisi o kvalitativnim metodama prikupljanja podataka, u kojima se podaci iskazuju riječima, slikama i narativno, iako ove metode mogu koristiti i drugi oblici istraživanja.

Tradicionalno/temeljno istraživanje u usporedbi s primijenjenim istraživanjem

Iako postoje znatne razlike unutar samog primijenjenog istraživanja, daleko je veća i dublja razlika između tradicionalnog ili temeljnog istraživanja i primijenjenog istraživanja (pogledajte predložak 1/2). Dok tradicionalno istraživanje teži stvaranju osnovnog znanja o svijetu, primijenjeno istraživanje stremi stvaranju upotrebljivog znanja, znanja koje ima jasnu praktičnu primjenu. Kod tradicionalnog istraživanja laboratorij je bio idealno okruženje; primijenjeni istraživači svoja ispitivanja provode u okruženjima stvarnog svijeta - u domovima, školama, zdravstvenim ustanovama, itd. Tradicionalno se istraživanje zasniva na vjerovanju da istraživanje može biti objektivno i neutralno; primijenjeno istraživanje priznaje subjektivnost istraživača i bavi se proučavanjem ljudi u njihovim stvarnim kontekstima. Naročito se zanima za "unutarnju" perspektivu, a središnjom vrijednošću smatra pravičnost, više nego samu objektivnost. Tradicionalno istraživanje samo sebe definira kao nepolitičko; primijenjeno istraživanje smatra proces sam po sebi političkim. Tradicionalno istraživanje obrađuje pitanja i problematiku koju su sami istraživači proizveli i odvija se u vremenskom okviru određenom od strane istraživača; primijenjeno istraživanje često započinju sami praktičari i u pravilu se prilagođuje potrebama praktičara i njihovom "stvarnom i životnom" rasporedu.

Predložak br. 1/2

Značajke tradicionalnog/osnovnog i primijenjenog istraživanja

Tradicionalno/temeljno istraživanje	Primijenjeno istraživanje
-stvara osnovno znanje o svijetu	-stvara upotrebljivo znanje s očitom praktičnom primjenom
-uobičajeno i poželjno okruženje je laboratorij	-istraživanje se odvija u stvarnom svijetu, okruženju gdje se odvija praksa (npr. domovima, školama, zdravstvenim ustanovama itd.)
-zasnovano je na uvjerenju da istraživanje može biti objektivno i neutralno	-priznaje subjektivnost istraživača; vrednuje perspektivu "onih iznutra"; centralnom vrijednošću smatra nepristranost, a ne objektivnost
-istraživački proces smatra nepolitičkim	-istraživački proces doživljava kao nerazdvojivo politički
-pitanja/hipoteze stvaraju sami istraživači	-pitanja/hipoteze mogu inicirati sami praktičari; istraživanje se javlja kao odgovor njihovim potrebama glede informacija
-istraživanje se odvija u vremenskom okviru koji je postavio istražitelj	-istraživanje se provodi u "stvarnom vremenu", u vremenskom okviru koji je usko vezan uz raspored praktičara

DV Krijesnica, Rijeka: Centar za matematiku

Akcijsko istraživanje u obrazovnim okruženjima sve više i češće primjenjuju praktičari koji su zainteresirani za promatranje i kritičko analiziranje vlastite prakse. Učitelji koji posežu za "refleksivnom praksom" nastoje redovitim analiziranjem unaprijediti vlastiti rad. Učitelji-istraživači posežu za dodatnim korakom: primjenjuju metode sustavnog istraživanja, kako bi prikupili podatke i analizirali ih, ne bi li ti podaci potkrijepili odnosno pomogli im u njihovim stremljenjima. Akcijsko istraživanje u učionicama može se poduzeti da bi se učiteljima pomoglo da unaprijede i poboljšaju vlastitu praksu, čime bi se promicalo učenje i promjene unutar institucija i time doprinijelo razvoju formalne teorije. Predložak 1/3 pokazuje četiri varijante primijenjenog istraživanja u vrtičkoj grupi.

Predložak 1/3
Istraživački pristupi u vrtičkoj grupi

Refleksivna praksa Uobičajeni način pouke	Akcijski način istraživanja preko samoocjenjivanja učitelja-istraživača	Klasičan akcijski način istraživanja odgajatelja- istraživača	Tradicionalan način istraživanja odgajatelja- istraživača
Rad izvan vlastite sobe.	Rad izvan vlastite sobe.	Rad izvan vlastite sobe, u sklopu koherentne grupe koja se redovito sastaje.	Rad izvan vlastite sobe.
I	I	I	I
Razmišlja o vlastitoj praksi s vremena na vrijeme, a zna primijeniti i aktivne korake.	Redovito razmišlja o vlastitoj praksi. Sustavno primjenjuje aktivne korake.	Sustavno razmišlja o vlastitoj praksi i sustavno primjenjuje aktivne korake.	Razmišlja o aspektima prakse. Iz formalne teorije odabire hipoteze.
ALI	I	I	I
Ne postoji sustavno prikupljanje podataka.	Sustavno prikuplja podatke.	Sustavno prikuplja podatke.	Sustavno prikuplja podatke.
	I	I	I
	Sustavno analizira podatke i stvara hipoteze.	Sustavno (možda i grupno) analizira podatke i stvara hipoteze.	Sustavno analizira podatke kako bi verificirao ili osporio hipoteze.
I	I	I	I
Ne piše pisana izvješća.	Piše izvješće koje je otvoreno za javnu kritiku.	Piše individualna i združena izvješća koja su otvorena za javnu kritiku.	Pisano izvješće, otvoreno za kritiku.
ALI	I	I	I
U praksu povremeno ugrađuje razmišljanja.	Sustavno ugrađuje svoja razmišljanja i mijenja praksu.	Sustavno ugrađuje razmišljanja i nakon toga mijenja praksu. Nastoji unaprijediti praksu testirajući hipoteze na institucionalnoj razini.	Nastoji doprinijeti razvoju formalne teorije.

Preuzeto iz: Ebbutt, D. (1985.) *Istraživanje obrazovanja: Neka od općenitih i nešto posebnijih nastojanja*. Iz Burgess, R.G. (Ed.) *Problematika kod kvalitativnih metoda istraživanja obrazovanja*. Philadelphia, PA: Falmer Press.

Središnje teme u primijenjenom istraživanju. Naravno, postoje mnogi vidovi primijenjenog istraživanja o kojima bi se moglo govoriti, no kao okosnica ili infrastruktura služe sljedeće četiri teme u primijenjenom istraživanju:

1. Primijenjeno istraživanje proučava pitanja i probleme stvarnog svijeta (u grupi, vrtićima ili obiteljima). To je istraživanje s direktnom praktičnom primjenom.
2. Primijenjeno istraživanje smanjuje razmak između istraživača i subjekta (ili sudionika). Sudionici doprinose konceptualizaciji i primjeni samog istraživanja; mogu postati istraživači vlastite prakse.
3. Primijenjeno istraživanje je trajni i iterativni proces. Malo ima studija koje istovremeno nude odgovore na sva važna pitanja; ovdje se očekuju daljnja istraživanja, zasnovana na znanju usvojenom prilikom prethodnih pokušaja.
4. Primijenjeni istraživači u pravilu koriste niz zbirki podataka i metoda analize i upotrebljavaju podatke dobivene iz različitih izvora. Ovdje se često primjenjuju i izuzetno štuju kvalitativni pristupi.

Koraci u procesu primijenjenog istraživanja. Proces se oslanja na sedam ključnih koraka u procesu primijenjenog istraživanja. Ti su koraci:

Prvi korak Identificirati temu (područje interesa)

Drugi korak Osmisliti pitanja koja valja istražiti

Treći korak Razviti i precizirati pitanja koja se mogu istražiti:

- Razumijevanje konteksta
- Identificiranje interesa sudionika glede toga što valja istražiti
- Pojašnjenje/odabir pojmovnog okvira

Četvrti korak Razmotriti izvore i ograničenja istraživačke aktivnosti

- Podaci, tehnička potvrda, vrijeme, pomoć, fondovi

Peti korak Odabrati opći i cjelokupni plan istraživanja

- Eksperimentalni, kvaziekperimentalni, neeksperimentalni ili studija slučaja

Šesti korak Izraditi plan istraživanja:

- Ogledni primjerak

- Konstrukcije koje treba izmjeriti

- Metode prikupljanja podataka

- Planiranje analize

Sedmi korak Izvješća o dobivenim rezultatima za različitu publiku.

Mira Kunstek

preuzeto iz *Primijenjena istraživanja u obrazovanju djece u ranom djetinjstvu*, najnoviji pravci i metode, radni materijal, 1999. g.

DV Krijesnica, Rijeka: Centar za manipulativne igre

